บทความวิจัย (Research Article)

วารสารวิชาการสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร ปีที่ 1 ● ฉบับที่ 1 • มกราคม – มิถุนายน 2560

ผลการเปิดแถบบันทึกเสียงแม่สุกรเรียกลูกดูดนมต่อพฤติกรรมและสมรรถภาพในการผลิตของลูกสุกรหย่านมที่ไม่ใช่ลูกตัวเอง

Effect of Playing Recording of Sow Vocalization on Behaviour and Performance of Post Weaned Pigs from a Different Dam

สินีนาฎ พลแสง[1*] พงศ์เทพ พลแสง[1] และสุวิทย์ อินฉายา[1]

Sineenart Polsang[1*], Pongtep Polsang[1] and Suwit Inchaya[1]

บทคัดย่อ

การทดลองนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาผลของการเปิดแถบบันทึกเสียงเรียกลูกดูดนมของแม่สุกรต่อพฤติกรรมและสมรรถภาพในการผลิตของลูกสุกรหย่านมที่ไม่ใช่ลูกตัวเอง โดยวางแผนการทดลองแบบสุ่มสมบูรณ์ในบล็อก โดยแต่ละครอกคือบล็อค ใช้ลูกสุกรหย่านมอายุ 24 วัน 12 ครอก ๆ ละ 9 ตัว แบ่งเป็นทรีตเมนต์ที่ 1 หย่านมลูกสุกรที่คอกอนุบาล และเปิดแถบบันทึกเสียงแม่สุกรเป็นเวลา 3 วัน ๆ ละ 5 ครั้ง ๆ ละ 1 นาทีก่อนการให้อาหาร ทรีตเมนต์ที่ 2 ลูกสุกรอยู่ซองคลอดเดิม 3 วันจึงย้ายไปคอกอนุบาล และทรีตเมนต์ที่ 3 ลูกสุกรอยู่คอกอนุบาล โดยทรีตเมนต์ที่ 2 และ 3 ไม่ได้ฟังเสียงแม่สุกร ในคอกทดลอง ลูกสุกรไม่สามารถได้ยินเสียงจากแม่ตัวอื่น มีการจัดการให้อาหารอย่างเต็มที่ เวลา 06.00, 09.00, 12.00, 15.00 และ 18.00 น. บันทึกความถี่การเกิดพฤติกรรมวันที่ 2, 7, 10 และ 14 ของการหย่านมในเวลา 13.00-16.30 น. บันทึกทุก 5 นาที/ครั้ง ๆ ละ 1 นาที พบว่าพฤติกรรมการดุนหรือดูดท้องลูกสุกรตัวอื่นและค่าร้อยละต่อเวลาทั้งหมดที่สังเกต อายุ 2 และ 7 วัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ การดุนผิวหนังลูกสุกรตัวอื่น ค่าร้อยละต่อเวลาทั้งหมดที่สังเกต และน้ำหนักตัวของลูกสุกร (อายุ 0-1 สัปดาห์) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ และอัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นน้ำหนักตัว ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ซึ่งการหย่านมแบบเปิดเสียงแม่ขณะเรียกลูกดูดนมให้ลูกสุกรหย่านมฟัง ถึงแม้จะไม่ใช่เสียงแม่ตัวเองก็ตาม จะสามารถทดแทนความคุ้นเคยของการอยู่คอกเดิมของลูกสุกรได้และลูกสุกรมีความเครียดน้อยกว่าการหย่านมอยู่คอกอนุบาลแบบไม่เปิดเสียงแม่ให้ฟัง

คำสำคัญ : ลูกสุกรหลังหย่านม เสียงแม่สุกร พฤติกรรมการดุนหรือดูดท้อง พฤติกรรมการดุนผิวหนังลูกสุกรตัวอื่นของลูกสุกรหลังหย่านม

[1]วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยียโสธร สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยโสธร 35130

[1] Yasothon College of Agriculture and Technology, North East Vocational Institute of Agriculture, Yosothon 35130

* ผู้นิพนธ์ประสานงาน (Corresponding author) e-mail: sineenartpol@gmail.com

ABSTRACT

The purpose of this experiment was to investigate the effect of playing recordings of sow vocalization from a different dam to suckling piglets on the behaviour and performance of post weaning piglets. That was conducted in RCBD included of treatment 1, those raised in nursery house and listened to a playing recordings of sow vocalization from a different dam, treatment 2, those raised in gestation house which sow was moved to matting house, and treatment 3, those raised in nursery house, were determined. Twenty four days age of weaned pigs of each 12 litters, 108 weaned pigs. They were divided to 3 treatments. The playing recording was turned on before feeding when 3 days post of weaning on 06.00 a.m., 09.00 a.m., 12.00 a.m., 03.00 p.m., and 06.00 p.m. After 3 days of weaning, pigs in gestation house were moved to nursery house. Nursery house or gestation house are not hearing to another a playing recordings of sow vocalization from a different dam. The behaviour of post weaning pigs were observed at 2, 7, 10, and 14 days on 1.00-4.30 p.m., recorded to frequency of behaviour every 5 minutes that were recorded to 1 minute and recorded to performance every weekly. Among treatment of frequencies and percentage of time of belly-nosing behavior at 2 and 7 days were highly significantly but at 10 and 14 days were not significantly, nosing pen-mates behavior and live weight were highly significantly, weight gain and feed intake were highly significantly but at 1-2 and 2-3 weeks were not significantly, and feed conversion rate were not significantly. This result suggested that post weaning piglets are raised in nursery house and listened to a playing recordings of sow vocalization from a different dam that improve welfare behaviour and performance more than those raised in nursery house without the sow vocalization but they were not different when compared with those raised in gestation house.

Keywords: post weaning piglets; sow vocalization; belly-nosing behavior; nosing pen-mates behavior.

บทนำ

สัตว์ได้รับสิ่งกระตุ้นมากมายหลายอย่างจึงทำให้มีพฤติกรรมตอบสนองออกมาได้หลายอย่างตามการกระตุ้น สัตว์แต่ละตัวไม่ว่าจะเป็นชนิดเดียวกันหรือต่างชนิดกันจะมีการตอบสนองที่แตกต่างกันจากสิ่งกระตุ้นเดียวกัน โดยทั่วไปแล้วพฤติกรรมของสัตว์แต่ละชนิดจะเป็นตัวกำหนดความสามารถในการอยู่รอดของสัตว์ชนิดนั้น แสดงว่าการคัดเลือกตามธรรมชาติ (Natural selection) มีบทบาทสำคัญในการกำหนดการพัฒนาการของพฤติกรรมของสัตว์แต่ละชนิด สาเหตุหนึ่งที่ทำให้สัตว์จำนวนหลายชนิดได้สูญพันธุ์ไป เพราะมันไม่สามารถพัฒนาพฤติกรรมของตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ ซึ่งในลูกสุกรที่จำเป็นต้องหย่านมจะพบปัญหาการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม มีความเครียดเป็นอย่างมาก ในการจัดการหย่านมจึงต้องลดความเครียดลงโดยวิธีต่าง ๆ ซึ่งวิธีการนำเสียงของแม่สุกรเลี้ยงลูกมาเปิดให้ลูกสุกรหย่านมฟัง จะช่วยลดความเครียดจากการที่ถูกแยกออกจากแม่ได้ [1-3] เพราะเสียงเป็นสื่อ

ในการสื่อสารที่สำคัญ สัตว์จะมีการส่งเสียงร้องเมื่อถูกแยกออกจากฝูงหรือถูกแยกออกจากแม่ เสียงเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน แต่ถ้าเป็นเสียงแม่สุกรที่ไม่ใช่แม่ตัวเอง จะมีผลต่อลูกสุกรหลังหย่านมอย่างไร ดังนั้นจึงต้องการศึกษาการเปิดแถบบันทึกเสียงของแม่สุกรเรียกลูกดูดนม โดยที่แม่สุกรนั้นไม่ได้เป็นแม่ของลูกสุกรหย่านม เพื่อให้มีความสะดวกในการอัดเสียงแม่สุกรตัวใดก็ได้ที่ร้องเรียกลูกดูดนม อัดเสียงครั้งเดียวใช้ได้ทุกครอก แล้วนำไปเปิดเสียงดังกล่าวให้ลูกสุกรหย่านมฟังเป็นเวลา 1-3 วันหลังหย่านม ที่คอกอนุบาล ถ้าการเปิดแถบบันทึกเสียงแม่สุกรดังกล่าวแล้วลูกสุกรหย่านมมีความสุขสบายและมีสมรรถภาพในการผลิตดี จะทำให้การจัดการหย่านมโดยวิธีนี้มีความง่ายและสะดวกในการจัดการ เป็นเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ที่ให้ผลดีและราคาถูก เกษตรกรสามารถนำไปใช้ประโยชน์โดยลงทุนน้อยแต่ให้ผลดีในการจัดการผลิตสุกรต่อไปได้ เพื่อศึกษาผลของการเปิดแถบบันทึกเสียงเรียกลูกดูดนมของแม่สุกรต่อพฤติกรรมและสมรรถภาพในการผลิตของลูกสุกรหย่านมที่ไม่ใช่ลูกตัวเอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวางแผนการทดลองแบบสุ่มตลอด (Randomized Complete Block Design, RCRD) โดยจัดลูกสุกรอายุหย่านม 24 วัน จัดเป็น 3 ทรีตเมนต์ ๆ ละ 12 ซ้ำๆ ละ 1 ครอก ๆ ละ 9 ตัว รวมจำนวนลูกสุกร 108 ตัว

ทรีตเมนต์ที่ 1 หย่านมลูกสุกรแบบย้ายลูกสุกรกลุ่มที่ 1 ไปคอกอนุบาลในเวลา 05.00 น. และเปิดแถบบันทึกเสียงแม่สุกรเรียกลูกดูดนมฟังทุกวัน เป็นเวลา 3 วันหลังหย่านม โดยเปิดเสียงวันละ 5 ครั้ง ๆ ละ 1 นาที เปิดเสียงก่อนการให้อาหาร เวลา 06.00, 09.00, 12.00, 15.00 และ 18.00 น. ทั้งนี้คอกอนุบาลที่ใช้ทดลองอยู่ในโรงเรือนปิดสำหรับทดลองเป็นคอกอนุบาลเดี่ยว ลูกสุกรไม่สามารถได้ยินเสียงจากแม่ตัวอื่น ๆ ที่เรียกลูกดูดนม

ทรีตเมนต์ที่ 2 หย่านมลูกสุกรกลุ่มที่ 2 อยู่ในซองคลอดเหมือนเดิมโดยการย้ายแม่สุกรออกไปในเวลา 05.00 น. ลูกสุกรอยู่ในคอกคลอดนาน 3 วันจึงย้ายไปคอกอนุบาล ไม่ได้ฟังเสียงแม่สุกรเรียกลูกดูดนม ให้อาหาร 5 ครั้งต่อวัน เวลา 06.00, 09.00, 12.00, 15.00 และ 18.00 น.ทั้งนี้ซองคลอดที่ใช้ทดลองอยู่ในโรงเรือนปิดสำหรับทดลองเป็นซองคลอดเดี่ยว ลูกสุกรไม่สามารถได้ยินเสียงจากแม่ตัวอื่น ๆ ที่เรียกลูกดูดนม

ทรีตเมนต์ที่ 3 หย่านมลูกสุกรแบบย้ายลูกสุกรกลุ่มที่ 3 ไปคอกอนุบาลในเวลา 05.00 น. และไม่ได้ฟังเสียงแม่สุกรเรียกลูกดูดนม ให้อาหาร 5 ครั้งต่อวัน เวลา 06.00, 09.00, 12.00, 15.00 และ 18.00 น. ทั้งนี้คอกอนุบาลที่ใช้ทดลองอยู่ในโรงเรือนปิดสำหรับทดลองเป็นคอกอนุบาลเดี่ยว ลูกสุกรไม่สามารถได้ยินเสียงจากแม่ตัวอื่น ๆ ที่เรียกลูกดูดนม

บันทึกน้ำหนักอาหารให้และอาหารเหลือทุกสัปดาห์ ชั่งน้ำหนักลูกสุกรเมื่อหย่านมและน้ำหนักตัวลูกสุกรทุกสัปดาห์ บันทึกสุขภาพลูกสุกรและจำนวนลูกสุกรมีชีวิตหลังอนุบาล จนกระทั่งลูกสุกรอนุบาลอายุได้ 3 สัปดาห์ บันทึกพฤติกรรมการดุนหรือดูดที่ท้องหรือดุนที่ผิวหนังร่างกายลูกสุกรตัวอื่น (Belly-nosing and nosing pen-mates) พฤติกรรมการนอน การเล่น และการตื่นตกใจ และการร้องของลูกสุกรหย่านมของทุกทรีตเมนต์ ในวันที่ 2, 7, 10 และ 14 หลังหย่านม โดยบันทึกพฤติกรรมในช่วงเวลา 13.00-16.30 น. บันทึกทุก 5 นาที แต่ละครั้งใช้เวลาในการนับพฤติกรรมนาน 1 นาที [1] นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ทำการศึกษาที่งานฟาร์มสุกร แผนกวิชาสัตวศาสตร์ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีโสธร ระหว่างเดือนมกราคมถึงเมษายน 2559

ผลการวิจัย

ผลการทดลองการศึกษาการเปิดแถบบันทึกเสียงเรียกลูกดูดนมของแม่สุกรต่อพฤติกรรมและสมรรถภาพในการผลิตของลูกสุกรหย่านมที่ไม่ใช่ลูกตัวเอง พบว่าพฤติกรรมความถี่การดูดท้องของลูกสุกรอายุ 2 และ 7 วันหลังหย่านม ในแต่ละทรีตเมนต์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P<0.01) ในทรีตเมนต์ที่ 1 และ 2 ลูกสุกรมีพฤติกรรมการนอน การเล่น และไม่ตื่นตกใจง่ายดีกว่าทรีตเมนต์ที่ 3 ในช่วงอายุ 10 และ 14 วันหลังหย่านม ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (P>0.05) และพฤติกรรมความถี่การดุนที่ผิวหนังของลูกสุกรอายุ 2, 7, 10 และ 14 วันหลังหย่านมในแต่ละ ทรีตเมนต์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P<0.01) ที่อายุ 2 วันหลังหย่านมในทรีตเมนต์ที่ 1 และ 2 จะมีพฤติกรรมการนอน การเล่น และไม่ตื่นตกใจง่ายดีกว่าทรีตเมนต์ที่ 3 แต่ในวันที่ 7, 10 และ 14 หลังหย่านมในทรีตเมนต์ที่ 1 มีพฤติกรรมการนอน การเล่น และไม่ตื่นตกใจดีกว่าทรีตเมนต์ที่ 2 และ 3 ตามลำดับ ส่วนทรีตเมนต์ที่ 3 พฤติกรรมการนอน การเล่น จะน้อยกว่าและ มีการตื่นตกใจ กระวนกระวาย ผลการวิจัยดังแสดงในตารางที่ 1, 2 และ 3

ตารางที่ 1 อิทธิผลของแถบบันทึกเสียงเรียกลูกดูดนมของแม่สุกรที่ไม่ใช่แม่ตัวเองต่อพฤติกรรมการดุนหรือดูดที่ท้องหรือดุนที่ผิวหนังร่างกายลูกสุกรหย่านมตัวอื่น

ทรีตเมนต์ / ระยะเวลา	ครั้ง/นาที			%		
	ทรีตเมนต์ที่ 1	ทรีตเมนต์ที่ 2	ทรีตเมนต์ที่ 3	ทรีตเมนต์ที่ 1	ทรีตเมนต์ที่ 2	ทรีตเมนต์ที่ 3
พฤติกรรมการดุนหรือดูดที่ท้อง						
วันที่ 2 หลังหย่านม **/	1.28 b	1.44 b	2.36 a	0.61 b	0.69 b	1.12 a
วันที่ 7 หลังหย่านม **/	1.36 b	1.56 b	2.03 a	0.65 b	0.74 b	0.97 a
วันที่ 10 หลังหย่านม ns/	1.31	1.50	1.56	0.62	0.71	0.74
วันที่ 14 หลังหย่านม ns/	1.39	1.56	1.61	0.66	0.74	0.77
ค่าเฉลี่ย */	1.34 b	1.52 b	1.89 a	0.64 b	0.72 b	0.90 a
พฤติกรรมการดุนที่ผิวหนังร่างกายลูกสุกรตัวอื่น						
วันที่ 2 หลังหย่านม **/	2.06 b	2.42 b	3.11 a	0.98 c	1.15 b	1.48 a
วันที่ 7 หลังหย่านม **/	1.72 c	2.28 b	3.11 a	0.82 c	1.08 b	1.48 a
วันที่ 10 หลังหย่านม **/	1.72 c	2.03 b	2.42 a	0.82 b	0.97 b	1.15 a
วันที่ 14 หลังหย่านม **/	1.58 c	1.92 b	2.17 a	0.75 c	0.91 b	1.03 a
ค่าเฉลี่ย **/	1.77 c	2.16 b	2.70 a	0.84 c	1.03 b	1.29 a

ns/ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P>0.05)

**/ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P<0.01)

ตารางที่ 2 แสดงพฤติกรรมและสมรรถภาพของลูกสุกรหย่านม

พฤติกรรม	ทรีตเมนต์ที่ 1			ทรีตเมนต์ที่ 2			ทรีตเมนต์ที่ 3		
	การนอน	การเล่น	ตกใจ	การนอน	การเล่น	ตกใจ	การนอน	การเล่น	ตกใจ
วันที่ 2 หลังหย่านม	✓	✓	-	✓	✓	-	-	-	✓
วันที่ 7 หลังหย่านม	✓	✓	-	✓	✓	-	-	-	✓
วันที่ 10 หลังหย่านม	✓	✓	-	✓	✓	-	✓	✓	-
วันที่ 14 หลังหย่านม	✓	✓	-	✓	✓	-	✓	✓	-

ตารางที่ 3 ปริมาณอาหารที่กิน น้ำหนักที่เพิ่มขึ้น อัตราการแลกเนื้อ ของลูกสุกรหย่านม

	ทรีตเมนต์ที่ 1	ทรีตเมนต์ที่ 2	ทรีตเมนต์ที่ 3
ปริมาณอาหารที่กิน (กิโลกรัม/ตัว/วัน)			
สัปดาห์ที่ 0-1 หลังหย่านม **/	0.24 [a]	0.23 [a]	0.19 [b]
สัปดาห์ที่ 1-2 หลังหย่านม ns/	0.35	0.33	0.32
สัปดาห์ที่ 2-3 หลังหย่านม ns/	0.37	0.36	0.35
น้ำหนักที่เพิ่มขึ้น (กิโลกรัม/ตัว/วัน)			
สัปดาห์ที่ 0-1 หลังหย่านม **/	0.19 [a]	0.18 [a]	0.13 [b]
สัปดาห์ที่ 1-2 หลังหย่านม ns/	0.25	0.23	0.22
สัปดาห์ที่ 2-3 หลังหย่านม ns/	0.27	0.25	0.24
อัตราการแลกเนื้อ			
สัปดาห์ที่ 0-1 หลังหย่านม ns/	1.30	1.30	1.45
สัปดาห์ที่ 1-2 หลังหย่านม ns/	1.43	1.46	1.51
สัปดาห์ที่ 2-3 หลังหย่านม ns/	1.44	1.47	1.50

ns/ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P>0.05)

**/ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P<0.01)

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาพฤติกรรมการร้องของลูกสุกรเมื่อหย่านมแบบทรีตเมนต์ที่ 1 คือ การย้ายลูกสุกรไปอยู่คอกอนุบาลและเปิดแถบบันทึกเสียงแม่สุกรเรียกลูกดูดนมที่ไม่ใช่แม่ตัวเองให้ลูกฟัง 3 วันแรกของการหย่านมนั้น ลูกสุกรจะร้องพอ ๆ กันกับลูกสุกรหย่านมแบบทรีตเมนต์ที่ 2 ที่ลูกสุกรยังอยู่ซองคลอด แต่ย้ายแม่ออก และไม่ได้เปิดเสียงแม่ให้ฟังในระยะ 3 วันแรกของการหย่านม ซึ่งพบว่าการเปิดเสียงแม่ให้ลูกสุกรหย่านมฟัง จะทำให้ลูกสุกรร้องเป็นแบบเสียงครางต่ำมากกว่าเสียงแหลมสูง ส่วนการหย่านมในทรีตเมนต์ที่ 2 การร้องจะเป็นเสียงแหลมสูงมากกว่าและนานกว่า สอดคล้องกับการศึกษาผลการเปิดและไม่เปิดแถบบันทึกเสียงแม่สุกรเรียกลูกดูดนมต่อพฤติกรรมและสมรรถภาพในการผลิตลูกสุกรหย่านมที่ไม่ใช่ลูกตัวเอง พบว่าเสียงแม่สุกรเรียกลูกดูดนมตัวอื่น ทำให้ลูกสุกรหย่านมมีพฤติกรรมการนอน การเล่น และไม่ตื่นตกใจง่ายดีเท่ากับการหย่านมแล้วให้อยู่ในสิ่งแวดล้อมเดิมที่ซองคลอด ส่วนการหย่านมทรีตเมนต์ที่ 3 แบบย้ายลูกสุกรไปคอกอนุบาลและไม่เปิดเสียงให้ฟัง การร้องจะเป็นเสียงแหลมสูง

มากกว่าและนานกว่าทรีตเมนต์ที่ 2 และ 1 ตามลำดับ นั่นแสดงว่าการจัดการหย่านมแบบเปิดเสียงแม่สุกรให้ลูกฟังสามารถทำให้ลูกสุกรหย่านมมีสวัสดิภาพดีกว่าการไม่เปิดเสียง ซึ่งพบว่าการศึกษาครั้งนี้มีความสอดคล้องกับการศึกษาผลการเปิดเสียงแม่สุกรเรียกลูกดูดนมให้ลูกสุกรหย่านมฟัง โดยที่เสียงแม่สุกรนั้นเป็นเสียงแม่ตัวเอง [3] ลูกสุกรหย่านมที่ได้ฟังเสียงแม่ตัวเองจะใช้เวลาในการแสดงพฤติกรรมความถี่การดูดท้องและการดุนที่ผิวหนังลูกสุกรตัวอื่นน้อยกว่าการไม่เปิดเสียงแม่ และสอดคล้องกับการทดลองการเปิดและไม่เปิดแถบบันทึกเสียงแม่สุกรเรียกลูกดูดนมต่อพฤติกรรมและสมรรถภาพในการผลิตลูกสุกรหย่านมที่ไม่ใช่ลูกตัวเอง [2] พบว่าเสียงแม่สุกรเรียกลูกดูดนมตัวอื่น ทำให้ลูกสุกรหย่านมมีพฤติกรรมการนอน การเล่น และไม่ตื่นตกใจง่ายเท่ากับการหย่านมแล้วให้อยู่ในสิ่งแวดล้อมเดิมที่ซองคลอด

นั่นแสดงว่าลูกสุกรหย่านมในระยะ 1-3 วันแรก มีความทรงจำเสียงแม่สุกรเรียกลูกดูดนม [2, 4] ในการศึกษาครั้งนี้ยังพบว่าลูกสุกรหย่านม 1-3 วันแรก มีความความทรงจำที่ไม่จำเป็นต้องเป็นเสียงแม่ตัวเอง อาจเป็นเพราะรูปแบบการร้องของแม่สุกรเรียกลูกดูดนมจะเหมือนกัน ถึงแม้ภาพพิมพ์เสียงที่แสดงอัตลักษณ์ของเสียงแม่สุกรเรียกลูกดูดนมแต่ละตัวจะแตกต่างกันก็ตาม และมีผลต่อการลดการเกิดพฤติกรรมความเครียดจากการหย่านมลงได้ โดยทำให้การหย่านมแบบย้ายลูกสุกรไปคอกอนุบาลแล้วเปิดเสียงแม่สุกรให้ฟังไม่แตกต่างจากการให้ลูกสุกรหย่านมอยู่ที่คอกคลอด แต่แตกต่างกับการหย่านมแบบย้ายไปคอกอนุบาลและไม่เปิดเสียงแม่ให้ฟัง ดังนั้น การหย่านมแบบย้ายลูกสุกรแล้วเปิดเสียงแม่ให้ฟังจึงเป็นการลดความเครียดลูกสุกรได้ เป็นการจัดการฟาร์มแบบมีสวัสดิภาพถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลงานฟาร์ม

การเปิดเสียงแม่สุกรให้ลูกสุกรหย่านมที่ไม่ใช่ลูกตัวเองฟัง จะเป็นการจัดสวัสดิการให้กับลูกสุกรได้เพราะพฤติกรรมของลูกสุกรเกิดขึ้นน้อยกว่าลูกสุกรที่ไม่มีการเปิดเสียงแม่สุกรให้ฟัง สามารถทดแทนการหย่านมแบบย้ายแม่ออกให้ลูกสุกรอยู่ที่ซองคลอดเดิม เพราะการหย่านมแบบลูกยังอยู่ในซองคลอดไม่สะดวกในการจัดการ และไม่ถูกหลักสุขาภิบาลงานฟาร์มที่ต้องพักซองคลอดให้ปลอดเชื้อ ตลอดจนไม่ประหยัดเวลาในการใช้ซองคลอดให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด และการหย่านมแบบเปิดเสียงให้ลูกสุกรฟังในคอกอนุบาล จะทำให้ลูกสุกรมีความเครียดน้อยกว่าการหย่านมปกติที่ย้ายลูกสุกรไปอยู่คอกอนุบาลโดยไม่เปิดเสียงแม่ให้ฟัง สอดคล้องกับรายงานการหย่านมลูกสุกรโดยทันที ทำให้ลูกสุกรต้องอยู่ในสิ่งแวดล้อมใหม่ ได้อยู่ร่วมกับลูกสุกรต่างครอก และไม่มีแม่อยู่ด้วย จะทำให้เกิดปัญหาสวัสดิภาพของการเลี้ยงสุกร ถ้าหย่านมเร็วมากก็จะทำให้แม่สุกรผสมใหม่ได้ช้า ส่วนลูกสุกรจะแสดงพฤติกรรมผิดปกติหลังหย่านม นอกจากนี้ยังทำให้ลูกสุกรมีภูมิต้านทานโรคลดลง ทำให้ป่วยได้ง่ายและเพิ่มอัตราการตายได้ [1]

ในการศึกษาสมรรถภาพในการผลิตลูกสุกรหย่านม โดยจัดการหย่านมลูกสุกรทั้ง 3 ทรีตเมนต์ มีน้ำหนักเพิ่ม ปริมาณอาหารกิน และอัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นน้ำหนักตัวทุกระยะอายุการอนุบาลลูกสุกร ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($P>.05$) ยกเว้นน้ำหนักตัวเมื่อลูกสุกรอายุ 1, 2 และ 3 สัปดาห์หลังหย่านม น้ำหนักเพิ่มเมื่อลูกสุกรหย่านมอายุ 0-1 สัปดาห์ และปริมาณอาหารกินเมื่อลูกสุกรหย่านมอายุ 0-1 สัปดาห์ จะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P<.01$) โดยพบว่าการหย่านมในทรีตเมนต์ที่ 1 และ 2 ทำให้ตลอดอายุของลูกสุกรอนุบาลมีน้ำหนักตัวดีกว่าทรีตเมนต์ที่ 3 ลูกสุกรอนุบาลอายุ 0-1 สัปดาห์หลังหย่านมมีน้ำหนักเพิ่มและปริมาณการกินอาหารในทรีตเมนต์ที่ 1 และ 2 ดีกว่าทรีตเมนต์ที่ 3 ดังนั้น การเปิดเสียงแม่สุกรให้ลูกหย่านมที่ไม่ใช่ลูกตัวเองฟังในคอกอนุบาลจะทำให้สมรรถภาพในการผลิตลูกสุกรหย่านมไม่แตกต่างกับลูกสุกรหย่านมที่ไม่ได้ฟังเสียงแม่แต่อยู่ในซองคลอดเดิม และดีกว่าการหย่านมแบบย้ายลูกสุกรไปคอกอนุบาลโดยไม่เปิดเสียงแม่ให้ฟัง

ผลการเปิดและไม่เปิดแถบบันทึกเสียงแม่สุกรขณะเรียกลูกดูดนมให้ลูกสุกรหย่านมที่ไม่ใช่ลูกตัวเองฟัง ทำให้พฤติกรรมการดุนหรือดูดท้องลูกสุกรตัวอื่น และค่าร้อยละของเวลาที่ใช้ในการแสดงพฤติกรรมการดุนหรือดูดท้องลูกสุกรตัวอื่นต่อเวลาทั้งหมดที่สังเกตพฤติกรรม ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (P>.05) ยกเว้นลูกสุกรอายุหลังหย่านม 2 และ 7 วัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P<.01) ส่วนพฤติกรรมการดุนผิวหนังลูกสุกรตัวอื่น และค่าร้อยละของเวลาที่ใช้ในการแสดงพฤติกรรมการดุนผิวหนังลูกสุกรตัวอื่นต่อเวลาทั้งหมดที่สังเกตพฤติกรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P>.01) ส่วนสมรรถภาพในการผลิตลูกสุกรหย่านม คือ น้ำหนักตัว น้ำหนักเพิ่ม ปริมาณอาหารกิน และอัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นน้ำหนัก ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (P>.05) ยกเว้นน้ำหนักตัวเมื่อลูกสุกรอายุ 1, 2 และ 3 สัปดาห์หลังหย่านม น้ำหนักเพิ่มเมื่อลูกสุกรหย่านมอายุ 0-1 สัปดาห์ และปริมาณอาหารกินเมื่อลูกสุกรหย่านมอายุ 0-1 สัปดาห์ จะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P<.01)

ข้อเสนอแนะ การเปิดแถบบันทึกเสียงของแม่สุกรเรียกลูกดูดนม โดยที่แม่สุกรนั้นไม่ได้เป็นแม่ของลูกสุกรหย่านม ให้ลูกสุกรฟังเป็นเวลา 1-3 วันหลังหย่านมที่คอกอนุบาล ทำให้ลูกสุกรหย่านมมีพฤติกรรมการนอน การเล่นและไม่ตื่นตกใจง่าย ถึงแม้สมรรถภาพในการผลิตจะเท่ากับลูกสุกรที่ไม่ได้ฟังเสียงแม่ก็ตาม ซึ่งการจัดการหย่านมแบบนี้ไม่ได้เพิ่มความยุ่งยากในการจัดการหย่านมลูกสุกร และมีความสะดวกในการจัดการ เป็นเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ที่ให้ผลดีและราคาถูก เกษตรกรสามารถนำไปใช้ประโยชน์โดยลงทุนน้อยแต่ให้ผลดีในการจัดการผลิตสุกรต่อไปได้

เอกสารอ้างอิง

[1] Fraser, D., et al. (1998). Behavioural perspectives on weaning in domestic pigs. In Progress in pig science. Nottingham: Nottingham University Press.

[2] สินีนาฎ พลแสง. (2557). ผลการเปิดแถบบันทึกเสียงแม่สุกรเรียกลูกดูดนมต่อพฤติกรรมและสมรรถภาพในการผลิตลูกสุกรหย่านมที่ไม่ใช่ลูกตัวเอง. ใน *การประชุมวิชาการองค์การเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ระดับชาติครั้งที่ 35* (น.19). อุบลราชธานี: วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุบลราชธานี.

[3] สินีนาฎ พลแสง. (2545). ผลการเปิดแถบบันทึกเสียงแม่สุกรต่อพฤติกรรมและสมรรถภาพทางการผลิตของลูกสุกรหย่านม. (รายงานการศึกษาอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).

[4] สินีนาฎ พลแสง และคณะ. (2553). ผลของความทรงจำสายสัมพันธ์ของแม่และลูกสุกรระยะดูดนมโดยใช้สิ่งเร้าเป็นเสียงแม่สุกรเรียกลูกดูดนมต่อพฤติกรรมที่สุขสบาย และสมรรถนะของลูกสุกร. *วารสารแก่นเกษตร*. 38(ฉบับพิเศษ). 108-111.